

ECONOMICS AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 330.1:001.8

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ

Ольга Білоус

*Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна
ORCID: 0000-0002-4305-6093*

Вадим Ратинський

*Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна
ORCID: 0000-0001-9283-6371*

Резюме. Проведено дослідження феномену методології як фундаментальної основи економічного дослідження. Важливість економічних досліджень зумовлена тим, що вони відіграють важливу роль при визначенні закономірностей та прогнозуванні економічного розвитку, обґрунтуванні стратегії розвитку та розробленні конкретних рекомендацій щодо її впровадження, визначення найефективніших способів і методів подолання економічних проблем, вдосконалення аналітико-методичних підходів та практик для забезпечення стійкого економічного зростання. Кожне наукове дослідження має набір загальних і унікальних характеристик. З числа загальних характеристик у статті розглянуто програму дослідження, робочий план, план-проспект і підсумковий документ. Також зазначено, що основними категоріями методології є підходи, методи та принципи наукового дослідження. Насамперед дослідник визначає методологічний підхід як певну концептуальну ідею, і вже на його основі обирає методи й принципи дослідження. Також розглянуто загальні методи наукового дослідження, до якого віднесено теоретичні, емпіричні та комплексні. За результатами аналізу наукової літератури визначено основні функції методології економічних досліджень, до яких віднесено: визначення способу здобуття нових знань; збирання необхідної інформації; формування логіко-аналітичного інструментарію наукового пізнання. Методологія як наука має глибоке історичне коріння, методологічні проблеми в сфері економіки завжди були чіткішими, ніж у будь-яких інших суспільних науках. Розглянуто найбільш фундаментальні наукові здобутки в сфері методології економічних досліджень. Опрацювання історичного досвіду в сфері методології наукових досліджень та аналіз сучасних тенденцій, зумовлених динамічним розвитком НТП, змінах у науці, освіті та суспільних взаєминах дозволив здійснити розмежування структурно змістовних характеристик методології наукових досліджень за традиційного й оновленого підходів. Визначено доцільність упровадження оновленого підходу до методології економічних досліджень.

Ключові слова: методологія наукових досліджень, економічні дослідження, програма наукового дослідження, методи дослідження, наукові знання.

Дата надходження 02.01.2026

Дата прийняття 16.01.2026

Дата публікації 30.04.2026

UDC 330.1:001.8

METHODOLOGY AND ORGANIZATION OF SCIENTIFIC RESEARCH IN ECONOMICS

Olga Bilous

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Vadym Ratynskiy

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Summary. *The article examines the phenomenon of methodology as a fundamental basis of economic research. The importance of economic research is due to the fact that they play an important role in determining patterns and forecasting economic development, substantiation of the development strategy and development of specific recommendations for its implementation, determination of the most effective ways and methods of overcoming economic problems, improvement of analytical and methodological approaches and practices to ensure sustainable economic growth. Each scientific study has a set of common and unique characteristics. Among the general characteristics, the article examines the research program, work plan, prospectus plan, and final document. It is also noted that the main categories of methodology are approaches, methods and principles of scientific research. First of all, the researcher defines a methodological approach as a certain conceptual idea, and already chooses research methods and principles based on it. The article also examines general methods of scientific research, which include theoretical, empirical and complex ones. Based on the results of the analysis of scientific literature, the main functions of the methodology of economic research were determined, which include: determination of the method of acquiring new knowledge; collection of necessary information; formation of logical and analytical tools of scientific knowledge. Methodology as a science has deep historical roots, methodological problems in the field of economics have always been clearer than in any other social sciences. The article examines the most fundamental scientific achievements in the field of economic research methodology. The development of historical experience in the field of scientific research methodology and the analysis of modern trends caused by the dynamic development of NTP, changes in science, education and social relations made it possible to distinguish structurally meaningful characteristics of the methodology of scientific research according to traditional and updated approaches. The expediency of implementing an updated approach to the methodology of economic research has been determined.*

Key words: *scientific research methodology, economic research, scientific research program, research methods, scientific knowledge.*

Received 02.01.2026

Accepted 16.01.2026

Published 30.04.2026

Постановка проблеми. Зміни підходів до методології та організації наукових досліджень в економіці відбуваються в умовах динамічного розвитку інформаційних технологій, а також складних економічних, політичних та суспільних процесів. Сучасні виклики та процеси цифрової трансформації, підвищення вимог до забезпечення ефективності досліджень у сфері економіки потребують осучаснення підходів та інструментарію методології наукових досліджень, що передбачає дослідження теоретичних напрацювань та прогресивних практик.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання методології й організації наукових досліджень у сфері економіки висвітлюються в працях багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених. Методологію як фундаментальну основу наукових досліджень розглянуто в працях таких науковців, як: І. В. Антонишина [2], Г. О. Бірта, Ю. Г. Бургу [4], С. Е. Важинський, Т. І. Щербак [5], О. В. Крушельницька [13], І. Радіонова, І. Румик [15], О. В. Хомів [18]. У зв'язку зі стрімким розвитком НТП суттєво підвищують вимоги і до якості проведення наукових досліджень у сфері економіки. Розвитку методології економічних досліджень у контексті сучасних соціально-економічних трансформацій присвячено наукові дослідження І. Б. Бабух та А. О. Галіна [3], В. Я. Голюк, І. С. Луценко, І. І. Нагорної [6], Н. Заріцької [11], І. Бабух, П. Нікіфорова [14], І. Радіонової та І. Румик [15] та багатьох інших науковців.

Попри значний науковий доробок питання осучаснення методології та організації наукових досліджень потребують систематичного дослідження та розвитку.

Мета дослідження полягає у визначенні важливості та практичної цінності методології в оптимізації процесу наукового економічного дослідження та підвищення якості таких досліджень.

Постановка завдання. Основними завданнями дослідження визначено: аналіз сутності, практичного значення та структури наукового дослідження з економіки; визначення основних категорій та функцій методології економічних досліджень; аналіз фундаментальних наукових здобутків в сфері методології економічних досліджень; визначення впливу НТП на трансформацію методології наукових досліджень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наукові дослідження в сфері економіки відіграють важливу роль при визначенні закономірностей та прогнозуванні економічного розвитку, обґрунтуванні стратегії розвитку та розробленні конкретних рекомендацій щодо її впровадження, визначенні найбільш ефективних способів і методів подолання економічних проблем, вдосконалення аналітико-методичних підходів та практик для забезпечення стійкого економічного зростання.

У зв'язку з тим, що економічні процеси є надзвичайно складними та такими, що потребують спеціальних знань, дослідження їх без застосування сучасних наукових методів та прийомів призведе до отримання недостовірних даних або ж хаотичного нагромадження несистематизованих, а подекуди і не пов'язаних між собою фактів і даних. Такі дослідження не матимуть практичної цінності.

Кожне наукове дослідження є унікальним і має в більшій чи меншій мірі набір власних, притаманних лише йому, характеристик. Проте аналіз наукового доробку дає можливість виокремити ознаки загального характеру, які характерні для всіх без винятку наукових досліджень. Фундаментом науково-економічного дослідження є програма, яка визначає зміст і регламент усіх етапів дослідження, стадій підготовки та організацію роботи. Програма передбачає здійснення теоретико-методичної обґрунтованості, визначення всіх структурних елементів дослідження та їх логічну послідовність. Тобто програма науково-економічного дослідження виконує методологічну, методичну та організаційну функції [13, с. 130].

Складання програми наукового дослідження розпочинається з розроблення концепції, яка безпосередньо визначає основну ідею дослідження. Програма наукового дослідження складається з кількох розділів, як правило, це – методологічний, методико-процедурний та розділ експериментальних досліджень. Використання в науковому дослідженні експериментальних даних значно підвищує його достовірність та практичну цінність. При розробленні програми дослідження має бути також передбачено можливість її коригування відповідно до зміни умов проведення чи необхідності уточнення завдання дослідження.

Результати дослідження фіксуються у підсумковому документі, це може бути інформаційна або аналітична записка або ж звіт про науково-дослідну роботу (підсумковий, анотований).

Для оптимізації науково-дослідної роботи доцільно розробити робочий план, який визначає загальну спрямованість та алгоритм проведення наукового дослідження. На пізніших етапах виконання дослідження для підсумування отриманих результатів та визначення необхідних доопрацювань, а також для координації роботи практикується складання план-проспекту, який за сутністю є реферативним викладенням отриманих результатів.

Основними категоріями МНД є підходи, методи та принципи наукового дослідження. Методологічний підхід визначає загальну спрямованість дослідження,

зумовлену певною концептуальною ідеєю. Насамперед дослідник визначає методологічний підхід, а вже на його основі обирає методи та принципи.

Метод дослідження за своєю сутністю є шляхом досягнення мети дослідження, йому, як і будь-якій магістральній категорії, притаманні власні характерні риси, до яких слід віднести:

- надійність – здатність забезпечувати досягнення запланованого результату;
- зрозумілість – зрозумілість використання даного методу для дослідника;
- спрямованість – націленість на досягнення визначеної мети;
- результативність – здатність досягати визначеної мети;
- детермінованість – чітка послідовність етапів виконання;
- економічність – здатність забезпечувати економію часу та інших ресурсів.

В економічних дослідженнях використовуються різні методи, загальні та спеціальні, що визначаються відповідно від галузі знань, складності та тривалості дослідження.

Загальні методи дослідження поділяються на теоретичні, емпіричні та комплексні (рис. 1).

На наш погляд, щодо важливості правильного вибору методу дослідження, дуже влучно висловились Г. О. Бірта та Ю. Г. Бургу, які стверджують, що «метод дисциплінує пошук істини, дозволяє заощаджувати сили і час рухатися до мети найкоротшим шляхом» [4, с. 19].

Наступною категорією МНД є принципи дослідження, поміж яких першочергово розрізняють принцип буття (тобто те, що лежить в основі буття) і принцип пізнання (те, що покладено в основу розуміння цієї дійсності). Принцип пізнання – це фундаментальні ідеї, якими керується дослідник, тобто це ті основоположні вимоги, яких слід дотримувати в процесі наукового дослідження. Принципи пізнання поділяються на класичні (системності, історизму, раціоналізму, об'єктивності, монізму) та сучасні (плюралізму, ірраціоналізму, інтерсуб'єктивності, додатковості та інші) [2, с. 6]. Слід зауважити, що даний перелік не є повним, сучасна наука стрімко розвивається і потребує оновлення процесу дослідження.

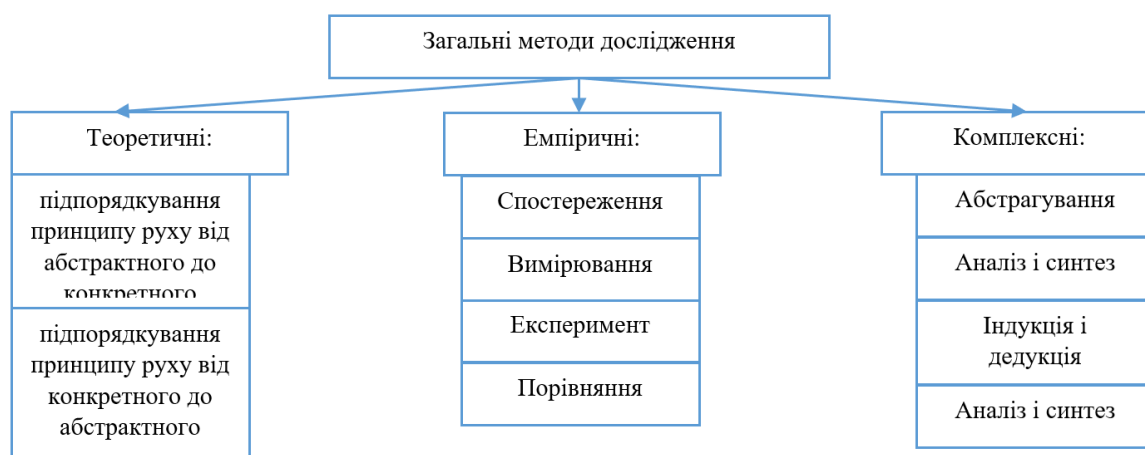

Рисунок 1. Структура загальних методів наукового економічного дослідження [6]

На думку О. В. Хомів, наукові дослідження у сфері економіки проводяться з метою раціоналізації (підвищення ефективності, оптимізації) цілеспрямованої діяльності людини у матеріальному виробництві та передбачають насамперед вибір напряму дослідження, формування його цілей та гіпотези, складання плану, збирання,

систематизацію та аналіз інформації, формування сталих теоретичних узагальнень, перевірку висновків та розроблення заходів для практичного використання [18].

У сучасному тлумаченні МНД у сфері економіки – це концептуальне формування мети, змісту, методів та прийомів дослідження, основним призначенням яких є сприяння в отриманні максимально достовірної та систематизованої інформації.

Аналіз наукової літератури дозволив сформувати основні функції методології економічних досліджень (МНД):

- визначення способу здобуття наукових знань;
- формування алгоритму дослідження, що дозволяє досягти визначеної наукової мети;
- збирання комплексної та достовірної інформації про явище чи процес, що є предметом дослідження;
- формування логіко-аналітичного інструментарію наукового пізнання, що дозволяє створити систему наукової інформації як ключову характеристику економіки;
- є базою для введення в аналіз нової інформації, збагачення, систематизації категорій та понять науки.

МНД загалом та в економічній сфері зокрема має глибоке історичне коріння. Слід звернути увагу на той факт, що методологічні проблеми в сфері економіки завжди були чіткішими, ніж у будь-яких інших суспільних науках.

І. Б. Бабух та А. О. Галін звертають увагу на той факт, що «Економія» ще в епоху Просвітництва була першою з суспільних наук визнана наукою завдяки використанню моделі раціональної людини, яка докладає зусиль для максимізації своїх доходів і користі (цільова функція) і намагається звести до мінімуму витрати і власні зусилля [3, с. 11].

В епоху Нового часу, коли науковці прагнули систематизувати знання та поєднати раціональний та емпіричний підходи, методологічну проблематику зводили до характеристик предмета та методу дослідження. Саме в той час кожна наука виокремлювала притаманні саме для неї предмет і метод та формувала власне тлумачення раціоналізму та емпіризму. Центром уваги МНД було визначення співвідношення теорії та фактів, де теорія визначалась як знання, що передують досвіду або узагальнення емпіричних даних. Такий підхід до МНД застосовувався і в ХХ ст. З'явилися нові методологічні підходи, зокрема такі, що ґрунтувалися на ідеях неопозитивізму, що значною мірою змінювали підходи до МНД. Прикладом є «чиста теорія» (австрійська економічна школа, Людвіг фон Мізес, 19881–1973 рр.) – викорінення будь-якого державного контролю чи впливу на будь-які частини економічної системи. Людвіг фон Мізес вбачав у такому підході формування істинного вільного ринку [1].

Протягом усіх часів представники різних наукових шкіл приділяли значну увагу пошуку економічної рівноваги. У науковому доробку кожного видатного науковця-економіста можна знайти дослідження, пов'язані з цим питанням. Цей напрям дослідження є надзвичайно популярним серед науковців і важливим для економіки. За дослідження економічної рівноваги ряд науковців отримали Нобелівську премію:

- Джон Гікс (англійський економіст, 1904–1989 рр.) та Кеннет Джозеф Ерроу (американський економіст, 1921–2017 рр.) Нобелівську премію отримали у 1972 р. «за новаторський внесок у загальну теорію рівноваги й теорію добробуту» [7; 12];
- Жерар Дебре (американський економіст французького походження, фахівець з математичної економіки, 1921–2004 рр.) Нобелівську премію отримав у 1983 р. за науковий доробок у сфері загальної економічної рівноваги [10];
- Джон Харсані (американський економіст угорського походження, 1920–2000 рр.), Джон Форбс Неш (американський математик, 1928–2015 рр.), Райнгард Зелтен (німецький

математик, економіст, 1930–2016 рр.) лауреати Нобелівської премії з економіки 1994 р. «за фундаментальний аналіз рівноваги в теорії некооперативних ігор (в літературі також зустрічається некоаліційних ігор або ігор з неповною інформацією)» [9; 8; 16].

Слід зазначити, що дослідження ринкової рівноваги не втратили своєї актуальності і на сьогодні.

Як слушно підкреслює Т. Г. Савченко, глибинна природа усіх наукових проблем, що досліджуються в економіці, є суб'єктивною, відповідно основна частина базових термінів є абстрактними [17], а в дослідженнях науковці послуговуються методологічними моделями як засобом описування економічної діяльності.

Наукові дослідження є рушієм НТП, формуючи фундамент для економічного, соціального, науково-культурного та політичного розвитку. Попри значний науковий доробок у сфері МНД, слід виділити найвагоміші напрацювання. Фундаментальний внесок у розвиток МНД (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) здійснив М. Блауг (1927–2011 рр., британський та американський економіст, історик економічної думки). Зокрема, науковець зробив ґрунтовний аналіз досліджень видатних науковців, таких, як А. Сміт (1723–1790 рр., шотландський економіст, філософ, започаткував класичний напрям сучасної економічної теорії), Дж. Мілл (1806–1873 рр., британський економіст, філософ, теоретик протофемінізму), Дж. М. Кейнс (1883–1946 рр., британський економіст, засновник кейнсіанського напрямку в економічній науці, автор «Загальної теорії зайнятості, відсотку та грошей» (1936 р.)), Л. Робінс (1898–1984 рр., британський економіст, журналіст і реформатор системи вищої освіти, автор відомої книги «Нарис про природу та значення економічної науки»), представників Австрійської школи та інших відомих науковців. Проведені дослідження дали підґрунтя для наступних узагальнень, висвітлених у науковому доробку М. Блауг («Методологія економічної науки, або як економісти пояснюють» (1992 р.), книгу присвячено дослідженню природи економічного пояснення) [19]:

- МНД – це галузь знань, яка дає відповідь на запитання «як досліджують науковці?»;

- в МНД фундаментальним є філософія науки;

- МНД – це, в першу чергу, система знань про дослідження у певній сфері.

Кожна наука в процесі свого розвитку «приростає» новими знаннями, цей процес може відбуватися як на базі існуючої методології, так і розвиваючи останню. МНД еволюціонує, вдосконалюючи понятійний апарат, інструментарій, змінюючи підходи до інтерпретації об'єктів, явищ і процесів.

І. Радіонова та І. Румик, спираючись на результати досліджень М. Блауга [19] та сучасний науковий доробок вчених у сфері МНД, запропонували розмежування структурно-змістовних характеристик «традиційного» та «оновленого» підходів у МНД (табл. 1).

Таблиця 1. Розмежування структурно-змістовних характеристик у МНД за «традиційного» та «оновленого» підходів [15, с. 14]

Критерії розмежування	Визначальні ознаки	
	За «традиційного» підходу	За «оновленого» підходу
Способи застосування загальних принципів і методів дослідження	За основну приймаються загальні принципи, прийоми та методи наукового дослідження	Індивідуальний підбір принципів та методів дослідження залежно від сфери застосування
Характер зв'язків з філософією науки	Максимальне наближення до змісту філософії науки	Зозмежування змісту МНД у конкретній сфері та філософії науки
Структура подання системи знань	Підпорядкування принципу руху від абстрактного до конкретного	Підпорядкування принципу руху від конкретного до абстрактного

Доцільність упровадження оновленого підходу до МНД автори вбачають у НТП, змінах у науці, освіті та суспільних взаєминах, а саме:

- суттєві зміни у підходах до тлумачення поняття «продукт наукового дослідження». За сучасного підходу це вже не просто певний науковий текст (тези, стаття, монографія, дисертація тощо), а оприлюднений, прочитаний та проаналізований, верифікований науковий текст. Тобто за оновленого підходу «продукт наукового дослідження» тлумачиться насамперед як результат наукової комунікації, яка охоплює дослідників та стейкхолдерів;

- сучасні технології, що застосовуються в економічних дослідженнях мають як позитивний, так і негативний ефект. Цифрові технології відкривають перед дослідниками значні можливості, роблять інформацію доступнішою, надають можливості швидкого й точнішого опрацювання даних. Але, наприклад, використання науковцями AI може призвести до так званого феномену «розмивання авторства» та загострення питання академічної доброчесності. Саме тому, на думку І. Радіонова та І. Румик, постає гостра необхідність у впровадженні принципів та алгоритмів, спрямованих на обмеження невизначеності в авторстві наукових текстів [15, с. 15].

Розвиток науки безпосередньо залежить від якісних та кількісних показників науково-дослідної активності та отримання корисного ефекту від цих досліджень у практичній площині.

Висновки. В підсумку слід зазначити, що методологія наукових досліджень – це багатовимірний, складноструктурований феномен, який динамічно розвивається, тим самим формуючи нові можливості та виклики. Розвиток науково-дослідної діяльності у поєднанні з розвитком НТП, цифровізацією ставлять перед науковцями нові вимоги, що обумовлює зростання потреби в творчому потенціалі, необхідність опанування сучасних цифрових технологій, формування навичок роботи з великими масивами даних, уміння оптимізувати процес дослідження.

Conclusions. In conclusion, it should be noted that the methodology of scientific research is a multidimensional, complexly structured phenomenon that is dynamically developing, thereby forming new opportunities and challenges. The development of research activities in combination with the development of NTP, digitalization, pose new requirements for scientists, which determine the growing need for creative potential, the need to master modern digital technologies, the formation of skills for working with large data sets, and the ability to optimize the research process.

Список використаних джерел

1. Австрійська економічна школа. URL: <https://mises.org.ua/articles/40-murray-rothbard/9-essential-von-mises.html> (дата звернення: 25.12.2025).
2. Антонишина І. В. Методологія як фундаментальна основа наукових досліджень. *Академічні візії*. 2024. Вип. 27. Doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10803139>.
3. Бабух І. Б., Галін А. О. Розвиток економічної методології в контексті соціально-економічних трансформацій XXI століття. *Економічний простір*. 2025. № 197. Doi: <https://doi.org/10.30838/EP.197.10-14>.
4. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
5. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.
6. Голук В. Я., Луценко І. С., Нагорна І. І. Сучасні тенденції та специфіка науково-дослідної діяльності. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 40. Doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-32>.
7. Джон Гікс. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Джон_Гікс (дата звернення: 27.12.2025).
8. Джон Форбс Неш. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Джон_Форбс_Неш (дата звернення: 27.12.2025).

9. Джон Харсані. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Джон_Харсані (дата звернення: 27.12.2025).
10. Жерар Дебре. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Жерар_Дебре (дата звернення: 27.12.2025).
11. Заріцька Н. Методологія наукових досліджень як необхідний елемент інтелектуального економічного потенціалу сучасних науковців. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 52. Doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-25>.
12. Кеннет Джозеф Ерроу. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Кеннет_Ерроу (дата звернення: 27.12.2025).
13. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Кондор, 2003. 192 с.
14. Нікіфоров П., Бабух І. Методологія наукових досліджень як особлива галузь економічної науки: сучасне розуміння та нові підходи. *Mechanism of an Economic Regulation*. 2023. № 3 (101). С. 73–77. Doi: <https://doi.org/10.32782/mer.2023.101.11>.
15. Радіонова І., Румик І. Методологія наукових досліджень в економіці: традиційний та оновлений підходи. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2024. № 1 (74). Doi: [10.31732/2663-2209-2024-73-11-19](https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-73-11-19).
16. Райнгард Зелтен. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Райнгард_Зелтен (дата звернення: 27.12.2025).
17. Савченко Т. Г. Наукові підходи до визначення сутності економічної рівноваги. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2513bb91-9493-4323-b880-e822c60807e2/content> (дата звернення: 27.12.2025).
18. Хомів О. В. Особливості проведення науково-економічних досліджень. *Ефективна економіка*. 2015. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4048> (дата звернення: 26.12.2025).
19. Blaug M. The methodology of economics or how economists explain. Second edition. 1992. URL: <http://digamo.free.fr/blaug80.pdf>.

References

1. Avstriiska ekonomichna shkola [Austrian School of economics]. Available at: <https://mises.org.ua/articles/40-murray-rothbard/9-essential-von-mises.html> (accessed: 25 December 2025).
2. Antonyshyna I. V. (2024) Metodolohiia yak fundamentalna osnova naukovykh doslidzhen [Methodology as a fundamental basis of scientific research]. *Akademichni vizii [Academic visions]*, vol. 27. Doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10803139>.
3. Babukh I. B., Halin A. O. (2025) Rozvytok ekonomichnoi metodolohii v konteksti sotsialno-ekonomichnykh transformatsii KhKhI stolittia [Development of economic methodology in the context of socio-economic transformations of the 21st century]. *Ekonomichnyi prostir [Economic space]*, no. 197. Doi: <https://doi.org/10.30838/EP.197.10-14>.
4. Birta H. O., Burhu Yu. H. (2014). Metodolohiia i orhanizatsiia naukovykh doslidzhen: navch. Posib [Methodology and organization of scientific research: study guide]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. 142 p.
5. Vazhynskyi S. E., Shcherbak T. I. (2016). Metodyka ta orhanizatsiia naukovykh doslidzhen: navchalnyi posibnyk [Methodology and organization of scientific research: study guide]. Sumy: SumDPU imeni A. S. Makarenka, 260 p.
6. Holiuk V. Ya., Lutsenko I. S., Nahorna I. I. (2022) Suchasni tendentsii ta spetsyfika naukovo-doslidnoi diialnosti [Modern trends and specifics of research activity]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and society]*, vol. 40. Doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-32>.
7. Dzhon Hiks [John Hicks]. Vikipediia [Wikipedia]. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/Dzhon_Hiks (accessed: 27 December 2025).
8. Dzhon Forbs Nesh [John Forbes Nash]. Vikipediia [Wikipedia]. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/Dzhon_Forbs_Nesh (accessed: 27 December 2025).
9. Dzhon Kharsani [John Harsani]. Vikipediia [Wikipedia]. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/Dzhon_Kharsani (accessed: 27 December 2025).
10. Zherar Debre [Gerard Debray]. Vikipediia [Wikipedia]. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/Zherar_Debray (accessed: 27 December 2025).
11. Zaritska N. (2023) Metodolohiia naukovykh doslidzhen yak neobkhidnyi element intelektualnoho ekonomichnoho potentsialu suchasnykh naukovtsiv [Methodology of scientific research as a necessary element of the intellectual economic potential of modern scientists]. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and society]*, vol. 52. Doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-25>.
12. Kennet Dzhozef Errou [Kenneth Joseph Arrow]. Vikipediia [Wikipedia]. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/Kennet_Errou (accessed: 27 December 2025).
13. Krushelnytska O. V. (2003). Metodolohiia i orhanizatsiia naukovykh doslidzhen: navchalnyi posibnyk [Methodology and organization of scientific research: study guide]. K.: Kondor, 192 p.

14. Nikiforov P., Babukh I. (2023) Metodolohiia naukovykh doslidzhen yak osoblyva haluz ekonomichnoi nauky: suchasne rozuminnia ta novi pidkhody [Methodology of scientific research as a special branch of economic science: modern understanding and new approaches]. *Mechanism of an Economic Regulation*, no. 3 (101), pp. 73–77. Doi: <https://doi.org/10.32782/mer.2023.101.11>.
15. Radionova I., Rummyk I. (2024) Metodolohiia naukovykh doslidzhen v ekonomitsi: tradytsiinyi ta onovlenyi pidkhody [Methodology of scientific research in economics: traditional and updated approaches]. *Vcheni zapysky Universytetu "KROK"* [Academic notes of the University "KROC"], no. 1 (74). Doi: [10.31732/2663-2209-2024-73-11-19](https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-73-11-19).
16. Rainhard Zeltén [Reinhard Zeltén]. *Vikipediia* [Wikipedia]. Available at: https://uk.wikipedia.org/wiki/Rainhard_Zelten (accessed: 27 December 2025).
17. Savchenko T. H. Naukovi pidkhody do vyznachennia sutnosti ekonomichnoi rivnovahy [Scientific approaches to determining the essence of economic balance]. Available at: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2513bb91-9493-4323-b880-e822c60807e2/content> (accessed: 27 December 2025).
18. Khomiv O. V. (2015) Osoblyvosti provedennia naukovo-ekonomichnykh doslidzhen [Peculiarities of conducting scientific and economic research]. *Efektivna ekonomika* [Efficient economy], no. 5. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4048> (accessed: 26 December 2025).
19. Blaug M. (1992) *The methodology of economics or how economists explain*. Second edition. Available at: <http://digamo.free.fr/blaug80.pdf>.